

ИЗВЈЕШТАЈ
О СТАЊУ У ПОЉОПРИВРЕДИ ГРАДА ЗВОРНИК У 2020. години

1.УВОД

Град Зворник се карактерише врло израженом хетерогеношћу земљишног покривача, како у погледу заступљености појединих системских јединица, тако и у погледу својства земљишта. То је условљено разликама у геолошкој подлози, надморској висини, рељефу, клими и вегетационом покривачу. Према статистичким подацима, од укупне површине Града Зворник која износи 37.757 ха, пољопривредно земљиште заузима око 20.000 ха, од чега под ораницама и баштама 16.617 ха, што уз повољне агроеколошке и климатске услове пружају могућности организовања биљне производње, а посебно унапређењу и повећању површина под јагодичастим воћем, занављању засада под шљивом, јабуком и крушком, док је обим производње житарица и крмног биља такав да даје добре предуслове за већу производњу меса и млијека.

На основу података добијених пробним пописом пољопривредних газдинстава, који је извршен на подручју општине Зворник 2006.године, пољопривредном производњом, било као основном или допунском дјелатношћу, бави се око 10.000 домаћинстава који организују производњу на уситњеним посједима. Анализом података добијених од подручне јединице АПИФ-а у Зворнику утврђено је да просјечно пољопривредно газдинство располаже са 1,85 ха обрадивих површина, из чега можемо закључити да регистрована пољопривредна газдинства имају нешто веће земљишне посједи, што им омогућава већи обим производње те лакше остваривање права на директне новчане подстицаје Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Града Зворника.

У надлежној подручној јединици АПИФ-а у Зворнику у 2020.години, кроз евиденцију регистра пољопривредних газдинстава пролазило је 256 физичких и правних лица која су регистрована као носиоци комерцијалних или некомерцијалних газдинства.

Процес регистрације пољопривредних газдинстава се врши у складу са одредбама Правилника о разврставању породичних пољопривредних газдинстава. Овим правилником који је донесен од стране ресорног министарства прописани су начин и услови за разврставање породичних пољопривредних газдинстава на комерцијална и некомерцијална. Овај процес је континуиран и до краја 2020.године на подручју града Зворник регистровано је 256 пољопривредних газдинстава.

Оквирна структура заступљених култура у хектарима

Пољопривредно земљиште	Кукуруз	Стрна жита	Поврће	Кромпир	Дјетелина	Воћњаци	Ливаде	Пашњаци	Неплодно и необрађено земљиште
20 000	6.000	660	477	350	470	1.300	4.200	3.600	2.654

Анализирајући податке о сјетвеној структури, која је из године у годину непромјењена, може се закључити да цца 15% укупног пољопривредног земљишта није приведено култури.

2. БИЉНА ПРОИЗВОДЊА

Биљна производња на подручју града Зворника је заступљена доминантно кроз узгој кукуруза као основне ратарске културе која има базичан значај за сточарску производњу. У 2020. години са обране површине од око 5.800 ха, процјењује се да је остварена производња од око цца 35.000 тона меркантилног кукуруза, доброг квалитета зрна што представља значајну сировинску базу за исхрану у сточарској производњи. У поређењу са 2019. годином су засијане веће површине под усјевом кукуруза и принос и квалитет зрна кукуруза био је добар и кретао се преко 6.000 кг/хектару. Сва произведена количина меркантилног кукуруза је ускладиштена код индивидуалних пољопривредних произвођача и користи се превасходно за исхрану стоке, тако да нема тржишних вишкова.

Производња стрних жита има константно изражен стабилан карактер и на нивоу је вишегодишњих просјека, тј. идентична је просјецима из претходних година (око 650 ха), а првенствено због високих трошкова производње и углавном се производи за властите потребе. Пшеница је најзаступљенији усјев који се сије на око 550 ха, затим следе јечам 55 ха, овас 5 ха и тритикале 25 ха сјетвене површине. Због изразито добрих временских услова који су пратили цео производни циклус и саму жетву стрних жита, у 2020.години имали смо добар принос и квалитет зрна пшенице, што је условило да највеће количине од цца 2100 тона произведених стрних жита откупљене и депоноване од стране

локалних откупљивача. Желимо посебно да истакнемо да је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС у склопу редовних годишњих мјера утврђених Правилником о новчаним подстицајима за прољетну и јесењу сјетву 2020.године пољопривредним произвођачима са подручја града који су регистровани у складу са Уредбом о регистрацији пољопривредних газдинстава омогућило право коришћења регресираниог дизел горива за 130 од 256 регистрованих носилаца пољопривредних газдинстава, док је највећи део активних произвођача остао ускраћен за помоћ ресорног министарства. Конкретно, та помоћ се огледала у могућности набавке регресираниог дизел горива на овлаштеним бензинским пумпама и то по цијени која је за 0,60 КМ мање у односу на малопродајану цијену у моменту куповине горива и у ту сврху од стране министарства је одобрено 52.188 литара регресираниог дизел горива за 130 потенцијалних корисника који су на то имали право.

Корисници који су имали уписано у регистру коришћења пољопривредног земљишта мање од 1 Ха обрадиве површине нису добили подстицај на регресирано дизел гориво.

Производња кабасте сточне хране се карактерише релативно ниским приносима, како на сијаним, тако и на природним травњацима, а с обзиром на значајне површине и велике потребе за овим хранивом, неопходно је приступити рекултивацији ових површина у смислу значајнијег коришћења природних и минералних ђубрива, као и подизању нових под дјетелинско-травних смјешама. Као и ранијих година и у 2020. години изражен је тренд стагнације у укупним површинама под силажним кукурузом. Иначе силажни кукуруз, односно силажа је изузетно значајна у смислу исхране различитих категорија говеда (музне краве, тов јунади) и на подручју Града Зворник сије се у површини од 70-80. ха.

Производња повртларских култура, као и претходних година, заузима значајне површине од којих су површине под краставцем корнишоном (око 150 ха) највећим дијелом уговорене за потребе прерађивачке индустрије, док се остале културе гаје за подмирење властитих потреба и продаје на пијаци. У перспективи, уз адекватне временске услове и интензивније наводњавање повртларских култура, отвара се могућност за далеко већу производњу готових пољопривредних производа, што би уз добар пласман на тржиште омогућило позитиван финансијски ефекат у овој врсти производње. Будућност производње повртларских култура је условљена примјеном модерних система за наводњавање и повећању обима производње у затвореним системима (пластеничке производње и стакленичка производња), те у том смислу за очекивати је да ће пољопривредним произвођачима бити доступна значајнија подстицајна средства министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за овај вид интезивне производње. Пластеничка производња је организована на малим површинама и претежно за сопствене потребе домаћинства. У задње двије, три године изражен је повећан интерес пољопривредника за ову производњу, јер она практично "нуди" интезивну производњу током читаве године и пласман "ван сезоне" када су цијене знатно повољније. Треба истаћи и чињеницу да је ранијих година активностима различитих хуманитарних организација, а све у циљу елиминисања негативних ефеката поплава из 2014.године на подручју Града Зворника подигнуто нових 70 пластеника приближне површине 5100 м². У току 2019. године реализован је пројекат заједно са УНДП гдје је на територији града Зворник подјељено 25 пластеника укупне површине 2500 м². Градска управа Града Зворник у пројекту подршке пластеничке производње на подручју Града Зворник, који заједнички имплементира са „Word Vision International BiH“, успјешно реализује активност подизања 33.пластеника појединачне површине 50м² (укупно 1650 м²).Тренутно, пројекат је динамичној фази која подразумева потписивање уговора са изабраним корисницима и монтажу 33 пластеника и очекује се да ће у наредних 30-так дана и тај дио бити реализован.

Основна карактеристика **воћарске производње** је да се из године у годину квалитативно мјења сортимента производних сорти, интензивнија примјена адекватних агротехничких и превентивно-заштитних мјера од биљних болести и штеточина што све доприноси остваривању већих приноса воћа и побољшању квалитета производа. У структури површина под воћем најзаступљенија је још увијек шљива "пожегача", коју потискују "чачанске" сорте, док је производња јабука, крушака и другог воћа у порасту у односу на задње године. У прилог овој тврдњи иде и чињеница да је током 2020.године кроз програм подстицајних мјера Града Зворника, а и према процјенама и подацима са терена засађено 7195 садница коштичавог и јабучастог воћа, језгровитог воћа (ораш и љешник) 1520 садница што показује веома изражен интерес за воћарску производњу. Улагања у нове засаде практично имају статус "трајних улагања" у вишегодишње засаде који су предуслов за остваривање значајних прихода у 15-20 наредних година. У 2020. години род воћа је био релативно добар, како у смислу квантитета тако и квалитета, а што је са друге стране праћено са релативно добрим откупним цијенама (0,40 до 0,50 КМ / кг шљиве) Овај сегмент производње ће и даље бити активно подржан кроз програм подстицајних мјера Града Зворника, јер су агро-еколошки услови за воћарску производњу на подручју града повољни за такав вид производње.

И поред очекивања да ће се наставити тренд повећања у области воћарске производње (јагодичасто воће), изражена је стагнација код заснивања нових засада малине, купине и јагоде. Кроз програм подстицајних мјера Града Зворник у 2020. години засновано је скромних 1,4 ха ново формираних засада. Разлог овом лежи у чињеници да после три године лоше откупне цијене, посебно малине, која је нестабилна и варира из године у годину, пољопривредни произвођачи се надају да је 2021. година коначно година са пристојном откупном цијеном. И поред чињенице да је у тржишној понуди 2019.године било квалитетног и биолошки исправног садног материјала дошло је до умањења обима производње. Разлоге треба тражити и у непостојању - недостатак адекватних система за наводњавање и система мини откупних станица - хладњача који су један од основних предуслова за овакав тип производње. И поред чињенице да су природни услови за узгој разноврсног воћа изузетно повољни, као и сама традиција овог краја у узгоју шљиве и јагодичастог воћа, можемо констатовати да се мало ради по питању финализације ових производа у смислу изградње мањих смјештајних и прерађивачких капацитета, чиме би се послједила производња у овој грани пољопривреде.

3. СТОЧАРСКА ПРОИЗВОДЊА

Сточни фонд - процјена

врсте	Музне краве	Јунад	Свиње	Овце и козе	Живина	Коњи	Пчеле, кошнице
Ком.	2.300	1.450	8.820	15.155	120.000	170	5.530

Генерално, услови за развој сточарске производње са становишта обезбеђења обима и квалитета сточне хране нису још увијек најповољнији, иако су расположиви агроеколошки потенцијали знатни. Повећањем производње крмног биља на ораницама и мелиорацијом природних пашњака, као и повећањем површина под силажним кукурузом уз добру понуду концентроване сточне хране, је добар ослонац за бржи развој сточарске производње.

Производња млијека: Прерађивачи су према нашим подацима, од укупно произведених 5.000.000 литара млијека откупили око 1.250.000 литара овог производа. Разлог дјелимичног смањењу броја музних грла и генерално сточног фонда у цјелини, треба тражити и у чињеници повећања цијене сточне хране, која је актуелна протеклих неколико година, те даље због ниских и нестабилних цијена стоке и сточних производа дошло до укупног смањена сточног фонда. Ово се посебно изразило кроз пад производње млијека гдје су осим нижих откупних цијена, те различитих износа премија по основу квалитета, као и непрофесионалног односа откупљивача и прерађивача према произвођачима у смислу кашњена са исплатама у дужем временском периоду, дестимулативно утицало на фармере па су многа грла продата или завршила у клаоници. Градска управа Зворник је у 2020. години својим подстицајним мјерама подржала 65 произвођача млијека који своју производњу обављају на подручју Града Зворник. Ови произвођачи држе 417 музних крава и сваки од њих је добио подстицајна средства у износу од 200 КМ по једном грлу у 2020.години из буџета Града Зворник. Укупно за ову намјену је потрошено 83.400,00 КМ.

Тов јунади: Што се тиче обима производње јунећег меса она није на задовољавајућем нивоу имајући у виду расположиве потенцијале, а разлог се огледа у чињеници што на овим просторима још увијек нема довољно у понуди квалитетног товног материјала. Проблем у овој производњи је и у диспаритету цијена између телади за тов и утовљене јунади, као и коришћењу традиционалних, али економски неисплативих врста хранива умјесто много високовриједних биолошких хранива. У 2020. години према статистичкој процјени, као и информацијама са терена утовљено је око 1.450 комада товне јунади просјечне тежине 600-700 кг која су у највећем обиму продати накупцима и приватним месарима. Градска управа Зворник је у 2020. години својим подстицајним мјерама подржала 89 произвођача јунећег меса који своју производњу обављају на подручју Града Зворник. Ови произвођачи тове 660 бикова и сваки од њих је добио подстицајна средства у износу од 120 КМ по једном грлу у 2020.години из буџета Града Зворник. Укупно за ову намјену је потрошено 79.200,00 КМ.

Тов свиња: Свињогојска производња по својим природним карактеристикама и реалним могућностима заузима прво мјесто у структури производње меса. Иако је ова производња усмјерена прије свега за задовољавање властитих потреба, појављују се и тржишни вишкови за које нема организованог откупа. На подручју Града Зворника егзистира неколико фарми које се баве узгојем

приплодних грла и товом свиња, међутим велике и честе осцилације цијена сточне хране и товљеника су лимитирајући фактор за подизање већег броја фарми. Треба истаћи да је дошло до значајног побољшања расног састава товних свиња у односу на период од прије неколико година, а самим тим су остварени и бољи резултати тога, јер су и откупне цијене товљеника у прошлој години биле повољне у смислу остваривања добити. Градска управа Зворник је у 2020. години својим подстицајним мјерама подржала 132 произвођача товних свиња који своју производњу обављају на подручју Града Зворник. Ови произвођачи тове око 4450 свиња и сваки од њих је добио подстицајна средства у износу од 25 КМ по једном грлу у 2020. години из буџета Града Зворник. Укупно за ову намјену је потрошено 111.250,00 КМ.

Овчарска производња: У задње вријеме показује извјесну стагнацију. Разлог томе лежи у традиционалном начину узгоја оваца и у искориштавању овце. Укупна производња се базира на производњи меса, док практично не постоји организован откуп и продаја вуне и мљечних производа. Наша процјена је да је узгој оваца организован тако да се ради о узгоју за сопствене потребе газдинства, а да је мање оријентисано ка организованом тржишту у смислу гарантованог откупа. Веома битно је напоменути да је у 2020. години није било појаве болести плавог језика код оваца, али је и даље присутан тренд напада паса луталица на овце и козе. Ова појава је све учесталији и представља велики проблем за саме фармере и треба учинити све да у будућности оваквих случајева буде што мање. Такође једно од текућих проблема за надлежне службе је решавање проблема са све већим бројем паса луталица који представљају опасност не само за стоку него и за саму популацију. Све су то фактори који су довели до смањења броја оваца као последица угинућа и принудног клања.

Живинарство: Живинарство је грана сточарства која посједује највећу репродуктивну способност, што је поред осталих предности чини врло профитабилном граном са изузетно брзим обртом производње. У нашим условима ова производња је оријентисана прије свега за подмирење властитих потреба у пилетом месо, изузимајући три фарме које врше услужни тов за познатог купца капацитета цца 85.000 бројлера у турнусу. Производња конзумних јаја је организована на пар фарми и изложена је нестабилности цијена хране, откупних цијена и гарантованог пласмана.

Пчеларство: На подручју града Зворника кроз удружење пчелара "Багрем" регистровано је преко 5.300 друштава пчела што показује да су природни услови за бављење овом дјелатношћу погодни. Поред пчелара који су регистровани и пролазе кроз евиденцију удружења пчелара „Багрем“ постоје и пчелари који се баве овом дјелатношћу, али посједују мањи број пчеларских друштава (до 10), тако да је број укупних друштава на подручју града већи и износи око 5.500 друштава. У 2020. години принос и квалитет меда су били исподпросјечни кретали су се максимално до 5 кг меда по друштву. Та чињеница је условила да је већина пчелара сву количину меда оставила друштвима, а што је имало за последицу израженије ројења друштава, добро презимљавање релативно благе зиме и повећања броја пчелињих заједница. Удружење пчелара више фокусира своје активности на едукацију својих чланова и промоцију удружења, тако да је мање посвећења пажња организованом наступању, брендирању и крајњем пласману пчелињих производа, првенствено меда на тржиште, па то пчелари раде индивидуално. У току 2020. године ово удружење је остварило неколико наступа на регионалним и међународним сајмовима пчеларства, а на којима су чланови удружења постигли високе резултате у погледу оцјена квалитета и квантитета меда. Радећи на примјени одредаба Правилника о новчаним подстицајима за развој пољопривреде на подручју Града Зворника уочен је нешто бољи одзив пчелара са подручја града за ту врсту подстицаја. Захваљујући чињеници да је Град Зворник стимулисао ову производњу са по 10 КМ по једној кошници одзив заинтересованих пчелара за ову врсту подстицаја је био бољи него у предходним годинама што и у 2020. години даје задатак стручној служби за пољопривреду града Зворника да још активније ради на промоцији ове врсте подстицаја. Градска управа Зворник је у 2020. години својим подстицајним мјерама подржала 122 пчелара који своју производњу обављају на подручју Града Зворник. Ови произвођачи узгајају око 4655 пчелињих друштава и сваки од њих је добио подстицајна средства у износу од 10 КМ по друштву у 2020. години из буџета Града Зворник. Укупно за ову намјену је потрошено 46.550,00 КМ.

4. ПЕРАДА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

Град Зворник располаже одређеним капацитетима из области прерађивачко прехрамбене индустрије, а то су прије свега капацитети за прераду жита и производњу брашна, тјестенина, пекарских производа, кондиторских производа и сточне хране, а који сировине углавном обезбјеђују увозом из Србије и других земаља.

Прерада воћа и поврћа по потенцијалу представља велику развојну шансу овог подручја и у 2020. години главни носилац активности је "Воћар-промет" из Глумине - фабрике за прераду воћа и поврћа капацитета око 6.000 тона (4.000 стаклених тегла на сат). У фабрици за прераду воћа и поврћа тренутно је активирана једна производна линија која ради кисели програм, а у припреми је активирање линије за слатки и топли програм. Активирањем те линије ствара се претпоставка да сви произведени вишкови воћа са подручја града могу бити откупљени и употребљени за производњу сокова, џемова и компота, чиме се приноси воћа и поврћа финализују и остварује додатан приход. Прерађивачки капацитет је површине око 5.000 м² и већим дијелом је финансиран кредитном линијом страних инвеститора која је према нашим информацијама износила око 5.000.000 КМ. У 2015. години у току процеса својинске трансформације фабрика је добила новог сувласника, а то је **"Адриатик-груп"** из Беча. Пошто прерађивачки капацитети у области прехрамбене индустрије имају веома значајну улогу у подизању обима производње одређених пољопривредних производа нужно је да они подстичу производњу сировина стимулативним мјерама и заједничким улагањима у примарну пољопривредну производњу.

На подручју града пословне активности се обављају и у **А.Д. "Житопромет"** у Каракају, млинарско-прерађивачком капацитету. Објекат има нов млин капацитета 150 тона на 24 сата, силосе капацитета око 14.000 тона, фабрику сточне хране као и комплетно опремљену лабораторију за сав производни програм и погон кондиторских производа, који тренутно нису у пуном капацитету.

Некадашње предузећа **А.Д. "Хладњача са прерадом"**, пројектованог капацитета око 2.000 тона је у току власничке трансформације промјенило власника и линију производње. Данас је то извозно оријентисано предузеће **"Студен-пром"** које је повећало смјештајни капацитет хладњаче на 4.000 тона и које се на тржишту профилисало као фирма која се бави увозом, клањем, прерадом пужева те даљим пласманом на страна тржишта. Поред пужева, **"Студен-пром"** се бави откупом и прерадом малине и купине, и током 2020. године откупио је око 300 тона купина и малина, док је око 700 тона лагеровано на чувању од стране других привредних друштава, мада је доминантна одредница фирме прерада и продаја пужева.

"Смрчак" д.о.о.Зворник је привредно друштво које се бави сакупљањем, прерадом и прометом гљива, љековитог биља, шумских плодова, воћа и поврћа. Посједују своје капацитете за прераду робе (сушаре, хладњаче и осталу процесну опрему) и као такви представљају један од респектабилнијих капацитета у БиХ. Капацитет хладњаче је око 1.300 тона за воће (углавном јагодичасто воће које је из сопствене производње односно од производње кроз мрежу коопераната). У току је изградња нове сушаре захваљујући којој ће добити могућност пласмана сушене шљиве на тржиште Европске уније. Специфичност ове фирме је да има развијену и сертификовану органску производњу малине која је све траженија на пробирљивим тржиштима Европске уније. Поред тога има смјештајне капацитете за још 4000 тона робе у зависности од технолошког статуса и врсте коначног производа.

Такође и смјештајно-прерађивачки капацитети у области млинско-прерађивачке индустрије, **доо "Трио" Тршић** са силосима капацитета око 6.500 тона, Делгрос Комерц капацитета око 2.500 тона, као и доо Далпром Челопек капацитета 2.500 тона, ДОО "Моларис цца 2.000 тона.

Сва наведена привредна друштва се баве откупом, прерадом и продајом житарица, односно производњом брашна, сточне хране (сточног брашна, концентрата итд) и са укупним капацитетом од цца 30.000 тона.

5. МЈЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Спровођење активности на унапређењу пољопривредне производње огледало се на подстицајима пољопривредницима преко министарства пољопривреде и градских подстицаја за пољопривреду.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске сваке календарске године доноси Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села којим се за регистроване пољопривредне произвођаче дају новчани подстицаји за разне видове пољопривредне производње према утврђеним критеријумима.

За прољетне и јесење радове током 2020. године право на регресивно дизел гориво стекло је 130 регистрованих газдинстава са подручја Града Зворника. Износ новчаног регреса по литри дизел горива био је 0,60 КМ, односно пољопривредници су плаћали горива 60 фенинга јефтиније у односу на малопродајну цијену на овлашћеним бензинским пумпама у РС које су вршиле дистрибуцију горива, а у складу са уредбом Владе РС.

Остали подстицаји министарства; за друге врсте подстицаја поднесено 20-так захтјева регистрованих пољопривредних произвођача који су то право остварили путем Агенције за аграрна плаћања Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске. По основу премија за остварену организовану производњу краставаца, (у количини од 400 тона корнишона која је откупљена од стране 3.3."Воћар"). Процјењује се да ће министарство платити пољопривредним произвођачима око 15.000 КМ, а за откупљених 1.245.000 литара млијека исплаћене премије износе око 186.750,00 КМ (у присјеку 0,15КМ/л млијека). Поред горе наведеног ту су премије за производњу и узгој пчела на подручју Града Зворника, за пчеларе који су власници преко 50 друштава пчела, остварили су право на новчану премију од стране министарства пољопривреде.

Градски подстицаји: По Програму коришћења буџетских средстава за унапређење пољопривреде у 2020. години, појединачне захтјеве за остваривање права на новчани подстицај у пољопривредној производњи поднијело је 465. пољопривредних произвођача, којима је одобрен укупан новчани износ од **392.193,00 КМ** за остварену робну пољопривредну производњу и нове засаде воћа. Овај број захтјева и одобрених новчаних средстава је рекордан за град Зворник те се може закључити да је 2020. година била једна од најбољих година у смислу пољопривредне производње према подацима градске управе града Зворник. Поред тога Градска управа Града Зворник је учествовала у пројекту суфинансирања набавке 33 пластеника за исто толико корисника и за ту намјену уложила 34.213,60 КМ.

СТРУКТУРА ПОДСТИЦАЈА 2020.године

Категорија подстицаја	Број захтјева	Број јединица подстицаја	Укупно средстава (КМ)
Товна јунад	89	670	80.400,00
Товне свиње	134	4463	111.575,00
Музне краве	65	417	83.400,00
Приплодне јунице	19	47	9.400,00
Пчеларство	120	4655	46.550,00
Узгој прасади	6	434	3.083,00
Нови засад воћа (коштичаво и јабучасто)	45	7195	28.780,00
Нови засад јагодичастиг воћа (ха)	7	1,45	7.250,00
Нови засад ораха	8	1305	13.050,00
Нови засад љешника	2	325	2.600,00
Засад соје (ха)	3	0,3	600,00
Краставци корнишони	17	17	3.400,00
			392.193,00

Због повећаног интересовања пољопривредних произвођача за органском производњом као и за узгајањем винове лозе, а по Програму коришћења буџетских средстава за унапређење пољопривреде за 2021. годину, субвенционираћемо производњу готових органских производа и винове лозе. Поред тога смо дошли до закључка да у великом проценту пољопривредници на подручју Града Зворник обављају пољопривредну производњу, а да претходно изостављају битну агротехничку мјеру која је неизоставни дио за било коју пољопривредну производњу а то је узорковање и хемијска анализа плодности земљишта. С тим у вези смо увели још једну подстицајну мјеру за 2021. годину а то је да ће пољопривредници на подручју Града Зворник имати могућност бесплатне хемијске анализе земљишта.

Достигнут обим пољопривредне производње, односно укупан приход пољопривредних газдинстава на подручју Града Зворника у 2020. години цијени се на цца 40 милиона КМ, према откупним цијенама. Ова производња се односи на биљну производњу (кукуруз, пшеница, кромпир, воће, поврће и остале културе) и сточарску производњу (товна јунад и свиње, одгојене приплодне јунице, овце-јагњад, живина млијеко и мед).

6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ ПОДРШКЕ ПОЉОПРИВРЕДИ

Противградна заштита У сарадњи са Јавним предузећем „Противградна превентива РС“ из Градишке, Градска управа Града Зворника је 2008. године реализовала пројекат изградње 10 противградних станица које са противградним станицама са подручја сусједних општина које се граниче са градом Зворник чине јединствен систем одбране од градоносних облака. Овим функционалним системом одбране се управља из радарског центра у Новој Тополи - Градишка. Сваке године у периоду од априла до октобра стријелци противградних станица су у стању приправности спремни да дејствују против градоносних облака. На територији града у прошлој години није било озбиљније штета од градоносних облака. Годишњи трошкови за финансирање противградне заштите, које финансира град је 30.000КМ. Цијену коштања функционисања противградне заштите на годишњем нивоу према одлуци Владе РС је 3.000 КМ по једној противградној станици.

Задруге и удружења На подручју града функционише 5 земљорадничких задруга, односно правних лица која се баве агро-бизнисом и то: „Агроподриње“ - Пилица, доо „Гаља“- Глумина, ЗЗ „Воћар“- Глумина, ЗЗ „Глођанка“ – Глоди и "Еконик" Пилица. Ове задруге су свој рад устројиле у складу са одредбама закона о задругама, општег закона о задругама и модела задружних правила на бази принципалног закона о задругама. У суштини то су привредна друштва – предузећа, која функционишу на принципима остваривања добити. Они су носиоци већег дјела откупа, пласмана и прерадних капацитета на подручју града. Један од основних проблема код наших пољопривредних произвођача је непостојање удружења пољопривредних произвођача. Заједничким наступом у оквиру одређене врсте производње омогућило би се члановима удружења да лакше под повољнијим условима пласирају своје производе купцима. Суштина удруживања произвођача у кластере је остваривање континуитета, квалитета и квантитета у производњи.

Рад Одјељења за привреду и друштвене дјелатности: Током 2020. године остварена је комуникација између представника ресорног одјељења Града Зворника са једне и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде са друге стране, која је била стална и на задовољавајућем нивоу, преко логистике остваривања републичких подстицаја и других питања. Осим тога остваривана је стална сарадња са Агенцијом за аграрна плаћања министарства пољопривреде, савјетодавном службом министарства пољопривреде из Бијељине и подручном јединицом АПИФ-а у Зворнику.

За пољопривреднике је организовано неколико стручних предавања од стране најистакнутијих стручњака одређених области пољопривредне производње углавном из области пластеничке производње. Традиционалне „Зимске обуке“ које смо у претходним година организовали за пољопривредне произвођаче са подручја Града Зворник су изостале ове године због лоше епидемиолошке ситуације изазване Корона вирусом. Истовремено је пружана логистичка подршка пољопривредницима, код обраде захтјева за регресивно гориво и других захтјева, као и регистрације пољопривредних газдинстава. Вршена је процјена засијаних површина и остварених приноса за јесењу и прољетну сјетву и укупног обима пољопривредне производње. У непосредним и посредним контактима по различитим питањима из пољопривредне производње стручни сарадници су остварили контакте са преко 90% регистрованих и већим бројем не регистрованих газдинстава.

У надлежности Одјељења за привреду и друштвене дјелатности је поступање по захтјеву, а у вези промјене намјене пољопривредног земљишта у непољопривредно. Овај поступак се врши у складу са одредбама Законом о пољопривредном земљишту, а ослобађање од обавезе плаћања Члан 36. Закона о пољопривредном земљишту се врши у ситуацијама које то закон дозвољава, као нпр: а) изградње, адаптације или реконструкције стамбене зграде породичног пољопривредног газдинства површине до 500 м² и изградње економских објеката б) гробља и за вјерске објекте, в) за објекте који служе за одбрану од поплава, г) регулацију водотокова, д) изградњу и проширивање пољских путева, њ) пошумљавање обрадивог земљишта, е) подизање пољозаштитних појасева, ж) изградње и жељезничке инфраструктуре, з) изградње нових проузводних објеката у области пољопривреде, прехранбене, текстилне индустрије и индустрије за производњу обуће и намјештаја само да се пољопривредно земљиште налази ван ужег и ширег урбаног подручја, и) изградња или легализација стамбеног објекта избјеглица, расељених лица и повратника на земљишту површине до 500 м², ј) изградња или легализација стамбених објеката породицама погинулих и несталих бораца и ратних војних инвалида свих катеорија на земљишту површине до 500 м². Објекти који се користе за примарну пољопривредну производњу, нпр: објекти за смјештај механизације, репроматеријала и готових производа, као и стаје за гајење стоке и објекти за различите врсте производње у затвореним просторима.

Приходи Градске управе Града Зворник од промјене намјене пољопривредног земљишта у непољопривредно за 2020.годину износе 42.576,45 КМ или 70% од **60.823,50 КМ** колико је укупно наплаћено. Преостали део од 30% или 18.247,05 КМ су приходи који припадају Буџету Републике Српске. Обавеза Градске управе је да ове приходе односно припадајућа средства намјенски утроши у

складу са одредбама Закона о пољопривредном земљишту. (заштита од поплава, ерозије и уређење земљишта испитивање и побољшавање квалитета и друге намјене утрђене законом).

7. ЗАКЉУЧЦИ

На основу свега изнијетог може се закључити да су расположиви аграрни ресурси недовољно искоришћени. С тим у вези могу се поставити следећи циљеви:

- повећање површина под ораницама и баштама, гдје нарочиту пажњу треба обратити на профитабилније културе као што је воће, поврће и индустријско биље,
- утицај на одређење газдинстава на тржишну оријентацију, у смислу проширења постојећег обима производње,
- повећање површина и побољшање агротехничких мјера у производњи кукуруза и стрних жита,
- повећање површина под крмним биљкама, које су услов за савремену сточарску производњу,
- повећање површина под воћњацима, нарочито под језграстим, коштичавим и јагодичастим воћем као и шљивом, јабуком и крушком у систему интензивног узгоја,
- развој сточарске производње кроз формирање мини-фарми за производњу млијека од пет и више музних грла, фарми за тов од пет и више јунади, односно 30 и више товних свиња,
- повећање продуктивности у производњи примарних анималних производа, нарочито млијека по музној крави, меса по товљенику, броја прасади по леглу,
- изградња савремених капацитета за финализацију пољопривредних производа који су извозно оријентисани у преради воћа и поврћа и преради млијека,
- изградња система за наводњавање у воћарству и повртларству у циљу постизања већих приноса,
- доношење и реализација иновираног Програма подстицајних мјера за унапређење пољопривредне производње за подручје града Зворника за 2021.годину. Програм ће бити достављен Скупштини града Зворника на разматрање и усвајање.

Остваривање ових циљева могуће је кроз спровођење краткорочних и дугорочних мјера. Под краткорочним мјерама се подразумева повезивање највећих произвођача у ратарству, воћарству и сточарству са значајним откупљивачима и прерађивачима њихових производа.

Дугорочне мјере подразумејевале би следеће садржаје:

- У подстицајним мјерама града тежиште улагања у пољопривреду базирати на "дугорочне изворе" за остваривање прихода: повећање броја музних грла – производња млијека, воћарство–трајни засади који дају дугогодишње приходе, подстицаји проширења већ постојећег обима производње код газдинстава на ниво односно обим "исплативе производње",
- израда годишњих програма подстицаја у пољопривреди за територију града Зворника усаглашених са подацима из прегледа остварених подстицаја у предходним годинама, и наслањање локалног програма на подстицаје надлежног министарства,
- У дијелу сточарства која се бави производњом меса (тов јунади, тов свиња и друго), базирати се на давање подстицаја за "јавни пласман" прерађивачима у смислу продаје и откупа регистрованим прерађивачима, гдје трговина практично "улази у реалне токове".
- едукација пољопривредника одржавањем семинара и предавања из различитих области пољопривредне производње, као и практичних-теренских предавања и свакодневну едукацију кроз контакт са пољопривредницима,
- годишње награђивање најуспјешнијих пољопривредних произвођача са најбољим и највећим приносима и обимом пољопривредне производње.

Предлаже се Скупштини Града да усвоји овај Извјештај.

ОБРАЂИВАЧ:
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ
И ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

ПРЕДЛАГАЧ:
ГРАДОНАЧЕЛНИК